

GÜNDEM BAKIŞ

Şubat-2021-23.Sayı

guvsam@istinye.edu.tr @isuguvsam guvsam.istinye.edu.tr

2020-2021 Bahar döneminde Öğrencilerimize Akademik ve İdari Personelimize Başarılar Dileriz.

İran: Nükleer Silah Yapması Halinde Dengeler Nasıl Değişir?

Güvenlik ve Savunma Stratejileri Uygulama Araştırma Merkezi (GÜVSAM) tarafından düzenlenen online konferansa davetlisiniz.

Doç. Dr. Fahri Erenel

İsmail Hakkı Pekin

Doç. Dr. Fikret Birdişi

Hadi Atay

Moderatör
Şule KILIÇARSLAN

18.02.2021

975 1703 7619

20.00

091268

“İran: Nükleer Silah Yapması Halinde Dengeler Nasıl Değişir?” panelimize katılan değerli konuşmacılarımıza, tüm İstinyelilere ve değerli basın mensuplarına çok teşekkür ederiz.

Kaçıranlar İstinye Üniversitesi YouTube hesabımızdan <https://youtu.be/YsHBai3UKFI> izleyebilirler.

ÇİN'E KARŞI SOYKIRIM SÖYLEMLERİ BÜYÜYOR

Çin'in Uygur Türklerine karşı uyguladığı politikalar dünyada ses getirmeye devam ediyor. Uygurlar, 1955 yılından beri Uyguların "Doğu Türkistan" dediği, Çin'in ise "Sincan Uygur Özerk Bölgesi" olarak tanıdığı özerk bölgede yaşıyorlar. Özellikle, Pekin hükümeti buradaki "Doğu Türkistan" tabirine oldukça karşı çıkıyor. Bunu toprak bütünlüğünün bölünmesine yönelik olarak kullanılan bir söylem olarak nitelendiriliyor. Çin'in buraya verdiği önemin en büyük faktörleri arasında ise bu bölgenin doğal kaynaklarının zenginliği ve yeniden canlanan "İpek Yolu" yer alıyor.

Sovyetler'in yıkılmasıyla birlikte bu bölünme korkusu Çin'de iyice

alevlenmiş ve çeşitli olayların sonucunda Çin bu bölgedeki baskıyı arttırmıştı. Baskı arttıkça ayrılıkçı eğilimler artmış ve bu da doğru orantıda baskıyı beraberinde getirmişti. Son dönemlerde karışımıza çıkan haberlerde uluslararası kamuoyunun "yeniden eğitim kampları" olarak adlandırdığı yerlerde Birleşmiş Milletler verilerine göre en az 1 milyon Uygur Türkü kendi rızası dışında tutuluyor. Bu kamplarda insan hakları ihlallerinin olduğu vurgusu yapılıyor ve uluslararası kamuoyu bu kampların incelenmesi gerektiğini dile getiriyor. Fakat Çin bu konuda oldukça sınırlı bir şekilde gazeteci ve yabancı diplomatı kabul ediyor. Serbest bir incelemeyi Çin hükü-

meti reddediyor.

Çin'in bu davranışlarına karşılık, küresel arenada en büyük tepki, ABD tarafından geliyordu. Fakat bulunduğumuz ay içerisinde Belçika Parlamentosu bu konuda bir adım attı. Belçika Parlamentosu'nda Çin'in Uygur Türklerine yönelik politikaların "soykırım" olarak tanınması çağrısı yapan bir karar tasarısı sunuldu. Eğer bu tasarı onay alırsa, Belçika ABD'nin ardından böyle bir karar alan ilk ülke konumuna gelecek. Tasarının hazırlayanlarından ve ilk imzayı atan milletvekillerinden birisi olan Samuel Cogolati, "Bir milyondan fazla Uygur yeniden eğitim kampı adı verilen yerlerde hapsedilmiş, işkence görmüştür.

Kadınlara tecavüz edilmiş, bazıları zorla kısırlaştırılmış, çocuklar zorla ailelerinden alınmıştır. Kanıtlar artmaktadır ve şimdi bu dehşetin adını soykırım olarak koyma zamanı gelmiştir” açıklamasını yaptı.

Bu tasarıda Belçika hükümetine Sincan Uygur Özerk Bölgesi’ndeki zorla çalıştırma uygulamasına yönelik yasal bir düzenleme hazırlanmasını istiyor. Milletvekili Cogalati’nin yaptığı bir diğer açıklamada AB ve Çin arasındaki ekonomik anlaşmaya yönelik konuşarak “Belçika’dan ve Avrupa’dan verilen mesaj açık olmalıdır. Çin, uluslararası zorla çalıştırma standartlarını kabul edene kadar anlaşma yapılamaz” ifadelerine yer verdi.

Geçtiğimiz günlerde ise Kanada’nın ana muhalefet partisi lideri Erin O’Toole’nin yaptığı açıklamada Çin’in bir milyondan fazla Uygur Türk’üne karşı soykırım yaptığını belirterek, ülkesinin buna göz yumması gerektiğini söyledi. Bununla birlikte 2022 Kış Olimpiyatları’nı Pekin’den çekmesi için Justin Tredau’ya çağrıda bulundu. O’Toole “Kanada tavrı almalı ancak bunu tek başımıza yapmamıza gerek yok. Bu konuda en yakın müttefiklerimizle çalışmalıyız” sözlerine yer verdi.

Muhsin Emre ÇALIŞKAN

KATAR NATO BÜNYESİNDE TEMSİLCİLİK AÇIYOR

NATO ile ilişkilerini Şubat 2005’te İstanbul İş Birliği Girişimi’ne resmen üye olarak geliştirmeye başlayan Katar, 2018’de NATO ile güvenlik, istihbarat ve askeri alanlarda anlaşmalar imzalamıştı. 2018’de Katar Savunma Bakanı Halid bin Muhammed el-Attiye’nin yaptığı açıklamada, ülkesinin “silahlanma açısından bölgenin en önemli ülkelerinden biri” olduğunu ifade ederek, hedeflerinin “NATO’ya tam üyelik” olduğunu ifade etmişti.

Bunun bir uzantısı olarak görülen, Katar resmi haber Ajansı QNA’nın haberine göre, Brüksel’de yapılan

bir anlaşmayla Katar’ın NATO bünyesinde misyon ofisleri ve askeri temsilcilik açacağı duyuruldu. Bu gelişmeye yönelik yapılan değerlendirmelerde ise Katar’ın bu hamlesinin, “ taraflar arasında yürütülen uzun ve iyi ilişkilerin bir sonucu” olduğu kaydedildi.

Katar covid-19 salgını sırasında da Birleşmiş Milletler’i desteklemek için yaptığı politikalarda NATO Genel Sekreteri Stoltenberg tarafından hoşgörüle karşılanmış ve “müttefiklerin” bu felaketi birlikte yeneceğini dile getirmişti.

Muhsin Emre Çalışkan

ÇAVUŞOĞLU'NUN KÖRFEZ ZİYARETİ

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun 9-11 Şubat arasında Kuveyt, Umman ve Katar'a resmi ziyaretler gerçekleştireceği duyurulmuştur. Dışişleri Bakanlığında yapılan yazılı açıklamada, Çavuşoğlu'nun söz konusu ziyaretleri çerçevesinde bu ülkelerdeki mevkidaşlarıyla ve diğer üst düzey yetkililerle temaslarda bulunacağı aktarıldı. Açıklamada, ziyaretler vesilesiyle gerçekleştirilecek görüşmelerde ikili ilişkilerin farklı boyutlarıyla ele alınması, bölgesel ve uluslararası meselelerde görüş alışverişinde bulunulmasının öngörüldüğü kaydedildi. Açıklamada, Çavuşoğlu'nun aynı zamanda Türk iş insanlarıyla da bir araya geleceği ifade edildi.

Ziyaretine önce Kuveyt ile başlayan Bakan Çavuşoğlu, "Kardeş Kuveyt ile mükemmel ilişkilere sahibiz. İkili ilişkilerimiz iyi kurulmuş ve kurumsallaşmıştır." dedi. Türkiye'nin, Kuveyt'in güvenliğine ve istikrarına önem verdiğini ifade eden Çavuşoğlu, Türkiye'nin 1990-1991 işgali sırasında Kuveyt'e verdiği güçlü desteğin bu ülkenin bağımsızlığına

ve egemenliğine olan bağlılığın bir kanıtı olduğunu dile getirdi. Çavuşoğlu, iki ülke iş birliğini kurumsallaştırmak ve farklı alanlardaki ilişkileri geliştirmek amacıyla 2014'te "Ortak İşbirliği Konseyi" kurulduğuna dikkati çekti.

Ziyaretinin ikinci durağı olan Umman'a giden Bakan Çavuşoğlu, Umman Dışişleri Bakanı Busaidi ile görüştü. Bakan Çavuşoğlu'nu Umman'da ağırlamaktan duyduğu mutluluğu dile getiren Busaidi, "Bu ziyarette iki ülke arasındaki iyi ve özel ikili ilişkilerimize dair olumlu ve faydalı bir oturum gerçekleştirdik. Bu ilişkileri, özellikle ekonomi, ticaret, turizm ve kültürel alanlarda daha da geliştirmenin yollarını görüştük." dedi. Busaidi, Çavuşoğlu ile görüşmesinde bölgesel ve uluslararası ortak meseleleri ele aldıklarını belirterek, bu konulara bakış açısında büyük ölçüde ve bu tür meselelerin çözümünde ve zorlukla karşı ortak çabaya destek hususunda mutabık olduklarını söyledi. Yeni tip koronavirüs (covid-19) salgınıyla mücadele konusunda fikir alışverişini yaptıklarını aktaran Busai-

di, bu konuda Türkiye ile iş birliklerinin olduğunu ve bilgi paylaşımı yaptıklarını ifade etti. Ayrıca Çavuşoğlu, Umman'daki Türk iş insanları ile yemekte bir araya geldi.

Ziyaretinin son durağı olan Katar'a geçen Bakan Çavuşoğlu, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, "Körfez ziyaretimizin son durağı dost ve kardeş Katar'dayız" dedi. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Katar ziyaretinin ardından mevkidaşı Muhammed bin Abdurrahman Al Sani ile ortak basın açıklaması düzenledi. Çavuşoğlu, başta ikili ticaret hacmi ve yatırımlar olmak üzere her alanda ilişkileri daha da geliştirmek için birlikte çalışmaya devam edeceklerini vurguladı. Bakan Çavuşoğlu, Katar'la diğer Körfez ülkeleri arasındaki normalleşme sürecini Türkiye'nin memnuniyetle karşıladığının altını çizdi. Çavuşoğlu, bölgedeki diğer sorunların sona ermesi konusunda da birlikte çaba sarf edilmesi gerektiğine dikkati çekti.

Emir Türk

ÇAVUŞOĞLU'NUN KKTC ZİYARETİ

Bakanlıktan yapılan açıklamada, “Sayın Bakanımız ziyareti çerçevesinde, başta Kıbrıs meselesi olmak üzere ortak gündemimizdeki konuları ele almak amacıyla KKTC makamlarıyla bir araya gelecektir” şeklinde duyuruldu.

KKTC'ye iki günlük çalışma ziyaretinde bulunan Bakan Çavuşoğlu, ilk olarak Cumhuriyet Meclisi'nde Meclis Başkanı Sennaroğlu ile bir araya geldi. Bakan Çavuşoğlu, yeni seçilen Meclis Başkanı Sennaroğlu'nu tebrik ederek, bu görevin KKTC ve Kıbrıs Türk halkı için hayırlara vesile olması temennisinde bulundu.

Heyet olarak KKTC'de çeşitli temaslarda bulunacaklarını kaydeden Çavuşoğlu, “KKTC'yi ziyaret ederek hem sizlere başarılar dilemek istedik hem de yeni tip koronavirüs (covid-19) döneminde hükümeti de ziyaret edeceğiz. Kıbrıs Türk halkının beklentileri konusunda Türkiye'nin desteğinin tam olduğunu bir kere daha vurgulamak istedik.” dedi.

Çavuşoğlu, Kıbrıs meselesinde Birleşmiş Milletler'in (BM), Türkiye'nin teklifi üzerine 5+1 gayriresmi toplantı düzenleme gayretlerinin hızlandığını hatırlatarak, “Kıbrıs Türk halkının menfaatleri konusunda bu müzakere sürecinde hangi tutumları sergileyeceğimizi ve adımları atabileceğimizi burada başta KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar olmak üzere, Dışişleri Bakanı Tahsin Ertuğroğlu ve diğer müzakere heyetindeki arkadaşlarla beraber değerlendireceğiz” dedi. Türkiye'den KKTC'ye şu ana kadar 40 bin doz aşı ulaştırıldığını hatırlatan Çavuşoğlu, Türkiye'nin aşı tedarikini devam ettirdikçe, yavru vatan KKTC'ye de gerekli miktarda aşının gönderileceğinin müjdesini verdi. Çavuşoğlu, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Yardımcısı Fuat Oktay ve Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un selamlarını da Meclis Başkanı Sennaroğlu ve diğer KKTC vekillerine ilettili.

Sennaroğlu da Çavuşoğlu ve heyetini KKTC'de görmekten büyük mutluluk duyduğunu ifade etti. Salgın nedeniyle dünyanın zor bir durumdan geçtiğini söyleyen Sennaroğlu, Kıbrıs Rum kesiminin de hasmane tutumu-

na devam ettiğini ve Doğu Akdeniz'deki gerginliği tırmandırma çabası içinde olduğunu söyledi. Sennaroğlu, “Kıbrıs Türk halkı ile ana vatan Türkiye, omuz omuza olduğu sürece haklarımıza kimse dokunamaz. 1974 Barış Harekatı ile birlikte Adamızda barış ve özgürlük gelmiştir. Yaklaşık 47 yıl Kıbrıs görüşmeleri devam ettiği halde, herhangi bir siyasi sonuca ulaşamamıştır. Takdir edersiniz ki bir 47 yıla daha hiç kimsenin tahammülü kalmamıştır.

Olası bir çözümde bizi mutlu eden, Türk tarafı olarak olmazsa olmazımız ve kırmızı çizgimiz, Türkiye'mizin etkin ve fiili garantisinin olmasıdır. Halkımız bundan büyük güven duymaktadır.” diye konuştu.

Salgın sürecinde Türkiye'nin, tıbbi malzeme, araç-gereç ve Lefkoşa Acil Durum Hastanesi'nin yapılması gibi konularda KKTC'ye koşulsuz destek verdiğinin altını çizen Sennaroğlu, aşı tedariki konusunda KKTC halkının Türkiye'ye müteşekkir olduğunu belirtti. Sennaroğlu, başta Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Yardımcısı Fuat Oktay, hükümet yetkililerine sonsuz teşekkür dileklerini ilettili.

Kıbrıs konusundaki çözüm arayışlarına ilişkin sürece değinen Saner, “Crans-Montana'da zaten ana vatan Türkiye Cumhuriyeti'nin de bulunduğu ortamda, gerek Türkiye Cumhuriyeti'nin gerekse KKTC'nin bütün iyi niyetine rağmen yine herhangi bir çözüm bulunamamıştır. Bu da artık federasyon

görüşmelerinin çok da fazla bir anlamı kalmadığını ifade etmektedir.” ifadelerini kullandı. Saner, Crans-Montana görüşmelerinde bulunan Çavuşoğlu'nun sözlerine de atıfta bulunarak, şöyle devam etti: “Artık masa dışında anlaşılmadığı takdirde herhangi bir masanın kurulmasının çok da mümkün olamayacağını” ifade etmişsiniz. Bu bağlamda 5+1'e de gidilecekse önceden bütün konuların anlaşılmasından sonra masanın kurulabileceği” ifade edilmişti

sizin tarafınızdan da. Bu çerçevede de baktığımda, 5+1, bizler de bütün cumhurbaşkanlığı seçimi süresince buna katılacağımızı ifade ettik ama dışarda anlaşılmadan bu toplantılara katılmanın da Kıbrıs Türk halkı için bir önemi olacağını düşünmüyorum.”

KKTC'nin dünyada görünürlüğünün nasıl arttırılabileceği konusunda Türkiye'nin desteğinin önemli olduğunu vurgulayan Saner, “Bu desteklerin sizlerden devamını rica edeceğiz ki, KKTC'nin dünyada görünürlüğünün arttırılması ve artık iki devletli bir çözüme ulaşmak için neler yapabileceğimizi çok net bir şekilde ortaya koyalım.” ifadelerini kullandı. Saner, Kıbrıs Türk halkının egemen eşitliğinden asla taviz vermeyeceğini söyleyerek, “Türkiye'nin etkin ve fiili garantisi bizler için hayati önem taşımaktadır. Biz bunun dışında herhangi bir çözüm modelinin de Kıbrıs Türk halkının yararına olacağına inanmıyoruz.” dedi.

Emir Türk

18. KITALAR ARASI EKONOMİK İŞBİRLİĞİ (MIKTA) DIŞIŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISI

Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, twitter hesabından paylaşarak online olarak gerçekleştirilen 18'inci MIKTA Dışışleri Bakanları Toplantısı'na Meksika, Endonezya, Güney Kore ve Avustralya dışışleri bakanlarının da katıldığını bildirdi.

Çavuşoğlu, MIKTA'nın başkanlığını devraldığı için Avustralya'yı tebrik etti ve devir için Güney Kore'ye teşekkür etti. "MIKTA çok taraflı diplomasiye güzel bir örnek." ifadesini kullanan Çavuşoğlu, Türkiye'nin katkılarının devam edeceğinin altını çizdi.

25 Eylül 2013 tarihinde Meksika, Endonezya, Güney Kore, Türkiye ve Avustralya'da arasında oluşturulan MIKTA, gayri resmi bir danışma platformu olarak faaliyet gösteriyor.

Dışışleri bakanları düzeyinde yürütülen MIKTA toplantılarının koordinasyonu ise Dönem Başkanlığını üstlenen ülke tarafından yürütülüyor.

MIKTA ifadesi, katılımcı ülke isimlerinin ilk harflerinden oluşuyor. MIKTA'nın katılımcı ülkeleri Türkiye, Meksika, Endonezya, Güney Kore ve Avustralya'nın katılımıyla çevrim-içi olarak düzenlenen "18. MIKTA Dışışleri Bakanları Toplantısı"nın ardından ortak bildiri yayımlandı. Güney Kore Dışışleri Bakanı Kang Kyung-wha'nın başkanlık ettiği toplantıyla Güney Kore'nin yıl boyunca devam eden MIKTA Dönem Başkanlığı'nın sona erdiği belirtilen bildiri,

kurulduğu 2013'ten itibaren MIKTA'nın her biri kendine özgü kültürel ve tarihi geçmişe sahip bölgelerden 5 ülkeyi bir araya getirmesinin memnuniyetle not edildiği ifade edildi. Bildiride, yeni tip koronavirüs (covid-19) salgını dahil ülkelerin tek başına hareketiyle çözülemeyecek küresel sınamalar karşısında, bu ortak kararlılığın her zamankinden daha büyük önem arz ettiğine işaret edilerek çok taraflılığa olan bağlılık bir kez daha teyit edildi. Karşı karşıya kalınan ortak sınamalara etkili karşılık vermek için Birleşmiş Milletler (BM) sistemi ile Covid-19 Araçlarına Erişimi Hızlandırıcılar ve covid-19 Aşılı Küresel Erişim Programı (COVAX) mekanizması gibi girişimleri desteklediğine dikkat çekildi. BM Genel Kurulu Başkanı Volkan Bozkır'ın MIKTA'nın öncelikleri temelinde, uyumlu çok taraflılık vurgusunun memnuniyetle karşılandığı belirtildi. Bildiride, "covid-19'un ortaya çıkardığı zorluklar

karşısında BM Genel Kurulu'nun etkin ve verimli şekilde çalışması için iş birliği yapmaya hazırız." ifadesine yer verildi. MIKTA ülkelerinin covid-19'a karşı kapsamlı aşılama da dahil olmak üzere en iyi uygulamaları paylaşmaya ve işbirliğine devam edeceklerini vurgulayarak, "Hiçbir ülkenin geride kalmamasını teminen herkes için güvenli, uygun fiyatlı ve etkili Covid-19 aşılına eşit erişim ve dağıtım çağrısında bulunuyoruz. Böylelikle tüm paydaşları, bu konuda uluslararası iş birliğini daha da güçlendirmeye çağırıyoruz." değerlendirmesinde bulunuldu. Bildiride, çok taraflı sağlık güvenliği inşasında, Uluslararası Sağlık Tüzüğü (2005) ve Tek Sağlık yaklaşımının uygulamaya geçirilmesi, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 73.1 sayılı "covid-19'a Mukabele" kararının bağımsız değerlendirmesi ve örgütün güçlendirilmesine bağlılığın yinlendiği kaydedildi.

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMANIN ÖNEMİNE DİKKAT ÇEKİLDİ

Açıklamada, “2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi” ne sıkı bağlılığın yeniden teyit edilmesinin, salgın nedeniyle sürdürülebilir kalkınmada zorlu kazanımlar riskinin tersine çevrilmesinin mümkün olduğunun farkına varıldığına işaret edildi. Açıklamada, MIKTA ülkelerinin “Yaratıcı Ekonominin Sürdürülebilir Kalkınması için 2021 Uluslararası Yılı”nı uygulamaya kararlı olduklarına dikkat çekildi ve salgın sırasında kalkınma işbirliği projelerinin uygulanmasında çeşitli kurumlar arasındaki ortak zorlukları değerlendirmek için kalkınma işbirliği ajansları arasındaki ilk toplantının düzenlenmesini memnuniyetle karşıladığını vurguladı. Açıklamada şunlar belirtildi:

“Kuraklık, çölleşme, biyolojik çeşitliliğin kaybı, kıtlık, susuzluk, orman yangınları ve deniz seviyesinin yükselmesi dahil gezegenin karşı karşıya olduğu artan zorluklar göz önüne alındığında, iklim değişikliği ve felaket risklerinin olumsuz etkilerine karşı doğal çevrenin sürdürülebilirliğini, uyum ve dayanıklılığını artırmak amacıyla araştırma, yenilik ve altyapıya daha fazla yatırım yapmak da dahil daha iyisini inşa etme ve daha güçlü toparlanma için çalışacağımızı yineliyoruz. Sürdürülebilir kalkınma için sürdürülebilir üretim-tüketim modeline geçmek ve yüksek derecede sera gazı salınımı sorununu uluslararası iş birliğiyle çözmek için çabalarımızı artırmaya duyulan ihtiyacın altını çiziyoruz.” Bildiride, in-

san haklarını korumanın ve geliştirilmenin önemini altı çizilerek salgının yükünü taşıyan, savunmasız durumdaki kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler, mülteciler, ülke içinde yerinden edilmiş kişiler, kayıt dışı ekonomide çalışanlar ve göçmenlere özel ilgi gösterilmesi gerektiği vurgulandı.

“KORE YARIMADASI’NDA KALICI BARIŞ VE İSTİKRARI SAĞLAMANNIN TEK YOLU DİYALOG”

Merkezinde Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bulunacak şekilde evrensel, şeffaf, öngörülebilir, kapsayıcı, adil ve çok taraflı ticaret sisteminin teşvik edilmesinin ve güçlendirilmesinin vurgulandığı bildiride, salgının ticaret ve seyahatte yol açtığı aksaklıklar dikkate alınarak mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin küresel pazarlara entegrasyonunun sağlanması ve girişimciliğin desteklenmesi çabalarının sürdürüleceği kaydedildi. Bildiride, 2020’de 50. yılı kutlanan Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşması’nı (NPT) bir “mihenk taşı” olarak kabul eden MIKTA ülkelerinin, nükleer silahlardan arındırılmış bir dünya arayışına kararlı şekilde bağlı kalmaya devam edeceğine dikkat çekildi. Bildiride, şu ifadelerle yer verildi: “Kore Yarımadası’nda kalıcı barış ve istikrarı sağlamanın tek yolunun diyalog olduğu konusunda hemfikiriz ve Kore Yarımadası’nda barış, güvenlik ve refahı teşvik etmek ve hızlandırmak için Kore Cumhuriyeti’nin süregelen çabalarını memnuniyetle karşılıyoruz. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti’ni (KDHC), Kore Yarımadası üzerindeki istikrarsızlığı artıracı-

ylemlerden kaçınmaya ve diyalogu sürdürme yolunda taahhütte bulunmaya çağırıyoruz. Ayrıca KDHC’ye, Panmunjom Deklarasyonu ile Pyongyang Ortak Deklarasyonu’nu tam ve hızlı şekilde uygulamaya ve Kore Yarımadası’nı nükleer silahlardan tamamen arındırmaya çağırıyoruz. KDHC hakkındaki tüm BMGK kararlarının tam olarak uygulanması için desteğimizi yeniden teyit ediyoruz. Kore Cumhuriyeti’ni, 70. yıl dönümünü anmak için Kore Savaşı’na asker gönderen 22 BM üyesi ülkenin katılımıyla 10 Kasım 2020’de Busan’da BM Gazi İşleri Gönderen Devletler Uluslararası Konferansı’nı organize ettiği için tebrik ediyoruz.”

-”Myanmar’daki son siyasi durumdan endişe duyuyoruz”

Bildiride, Myanmar’da 8 Kasım 2020 seçimlerinde hile yapıldığı gerekçesiyle düzenlenen askeri darbeye ilişkin “Myanmar’daki son siyasi durumdan endişe duyuyoruz ve hukukun üstünlüğü, iyi yönetim, demokrasi ilkeleri ve anayasal hükümete bağlılık çağrısında bulunuyoruz. Ayrıca Myanmar’daki tüm taraflardan itidal ve çözüm bulmak için diyalog içinde olmalarını talep ediyoruz.” değerlendirmesinde bulunuldu.

MIKTA ülkelerinin, Güney Kore’nin 2020’de MIKTA Dönem Başkanı olarak yaptığı liderlik için müteşekkir olduğu kaydedilen bildiride, “2021’de MIKTA üyeleri arasında daha fazla iş birliğini ve Avustralya liderliğinde devam edecek olan gelişmeleri sabırsızlıkla bekliyoruz.” ifadesine yer verildi.

Dilara ÇETİN

ARAP ÜLKELERİNİN ATINA DA ZİRVE BULUŞMASI (DOSTLUK FORMU)

Yunanistan, Atina'da Arap ülkeleriyle yeni bir görüşme yaptı. Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Bahreyn, Fransa ve Güney Kıbrıs'ın dışişleri bakanları bugün Atina'da bir araya geldi.

Yunan medyası Dostluk Forumu (Philia Forum) adlı zirveye katılımcı ülkelerin Akdeniz ve Körfez bölgelerinde işbirliği yaptığını belirtti. Zirvenin açılışını Yunanistan Başbakanı Miçotakis gerçekleştirdi. Başbakan Miçotakis toplantının açılış töreninde yaptığı konuşmada, zirvenin kimseye karşı çıkmadığını belirterek, Kıbrıs sorununun çözümü için uluslararası toplumun desteğini aldıklarını iddia etti: "Tüm ülkeler, Birleşmiş Milletler (BM) kararları ve Avrupa Birliği (AB) müktesebatı çerçevesinde (Kıbrıs'ta) adil, kalıcı ve işler

bir çözüm için bize desteğini gösteriyor. (Bu ülkeler) Barış, güvenlik, iyi komşuluk ilişkileri ve anlaşmazlıkların barışçıl çözümü için uluslararası hukuka ve deniz hukukuna bağlı kalarak, ülkelerimizin egemenliğine, bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı göstererek, kritik jeostratejik bölgemizde barış ve refahın inşasını arzu ediyorlar." Atina'daki görüşmeye Mısır Dışişleri Bakanı Semih Şükrü, Bahreyn Dışişleri Bakanı Abdullatif el Zeyani, Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Prens Faysal bin Ferhan, Güney Kıbrıs Dışişleri Bakanı Nicos Christodoulides, Yunanistan Dışişleri Bakanı Nikos Dendias ve BAE Uluslararası İşbirliği Devlet Bakanı Reem İbrahim el Haşimi katılım sağladı. Zirvede dikkat, Birleşik Arap Emirlikleri'nde Enver Gargaş'ın Dışişleri Bakanlığı'ndan alınması üzerine Ati-

na'ya zirveye katılmak üzere gelen Reem İbrahim el Haşimi'nin üzerindeydi. Uluslararası haber ajansları Reuters ve Associated Press (AP) BAE'li bakanın fotoğraflarını paylaştı. Atina'daki toplantıyı "Türkiye'nin karşıtlarının buluşması" olarak duyan AP, Fransa Dışişleri Bakanı Jean-Yves Le Drian'ın zirveye video konferans yöntemiyle katıldığını bildiriyor.

Zirvenin Ardından Ortak Bir Bildiri Yayınlandı:

Atina Forumu'ndan sonra yayınlanan ortak bir açıklamada, enerji, inovasyon, dijital ekonomi, vatandaşların korunması ve insan alanlarında ortak eylem ve girişimleri teşvik etme isteklerini dile getirdiler.

Açıklamada, Ortadoğu barış

süreci, Kıbrıs sorunu, Suriye, Libya, Yemen ve Doğu Akdeniz'deki gelişmeler dahil olmak üzere başlıca uluslararası ve bölgesel konularda görüş alışverişinde bulunuldu ve anlaşmazlıkların barışçıl yollardan çözülmesinin önemi savunuldu. Yunanistan Dışişleri Bakanı Dendias forumun ev sahipliğinde yaptığı konuşmada,

nen “Dostluk Forumu (Philia Forum)” hakkındaki soruya yazılı yanıt verdi. Bölgesinde kilit ülke konumundaki Türkiye'nin ve Kıbrıs Türklerinin içinde olmadığı hiçbir forumun, bölgedeki sınımlar bakımından etkin, başarılı bir iş birliği ve dostluk mekanizması oluşturmasının mümkün olmadığını altını çizen Aksoy şu

Suriye ve Irak'ı bölebilecek bir terör koridoru oluşturmaya çalışanların ve Azerbaycan topraklarının işgaline yıllardır sessiz kalanların haddi değildir.” açıklamasını yaptı. Türkiye'nin uluslararası bir konferans önerisiyle Doğu Akdeniz'de samimi ve kapsayıcı bir iş birliği tesis edilmeye çalışıldığı bir dönemde, Türkiye'ye karşı sürdürülen

Atina'nın Doğu Akdeniz, Körfez, Balkanlar ve diğer Avrupa ülkeleri arasında bir köprü olmayı amaçladığını belirterek, bu girişimin bir “savunma ittifakı” olmadığını işaret etti.

Dışişleri Bakanlığı'ndan Atina'da düzenlenen Dostluk Forumu'na tepki

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hami Aksoy, Yunanistan, Mısır, Fransa, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Bahreyn ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi dışişleri bakanlarının katılım sağladığı Yunanistan'ın başkenti Atina'da düzenle-

ifadeleri kullandı: “Hiçbir ülkeyi hedef almadığı öne sürülen bu forumun sonunda yapılan basın toplantısında, Yunanistan Dışişleri Bakanı (Nikos Dendias) tarafından Türkiye'ye yöneltilen mesnetsiz itham ve iftiralar, aslında bu girişimin söylendiği gibi ‘dostluk’ üzerine değil Türkiye'ye yönelik husumet üzerine inşa edilmeye çalışılan bir ittifak teşebbüsü olduğunu göstermektedir. Türkiye'nin bölgedeki insani ve hakkaniyete dayalı politikalarını eleştirmek, kendi maksimalist talepleri ve dar çıkar hesapları uğruna darbecilere kucak açarak Libya'nın istikrarsızlığa sürüklenmesine yol açanların,

bu tavrın hasmane olduğuna dikkati çeken Aksoy, “AB'nin Akdeniz için Birlik çabalarını da baltalamaktadır.” değerlendirmesinde bulundu. Aksoy, “Yunan-Rum ikilisinin, AB'nin aday ülke Türkiye ile oluşturmaya çalıştığı olumlu gündemi engellemeye çalışmaları ve başkalarından medet umarak siyaset yapmaları, bölgemizde barış ve istikrarı tehdit etmektedir. Bu ikiliyi aklıseline, foruma katılan diğer ülkeleri de başkalarının oyunlarına kurban olmaya davet ediyoruz.” ifadesini kullandı.

Dilara ÇETİN

TUA VE MİLLİ UZAY PROGRAMI

Geride bıraktığımız yüzyıl içerisinde insanlık tarihi oldukça çalkantılı dönemlerden geçti. Bu dönemlerden bir tanesi de hiç şüphesiz iki büyük dev olan ABD ve SSCB arasındaki Soğuk Savaş Dönemi'dir. Bu dönemin öne çıkan özelliklerinden biri ise iki devlet arasındaki bitmek tükenmez bilmeyen rekabetin gezegenimiz olan Dünyadan çıkıp uzaya taşmasıdır. Bu süreç sonu Ay'a insan yollanmasına kadar uzamış ve insanlık tarihinde "yapılamayacak" şeylerden bir tanesi daha gerçekleştirilmiştir. Bu dönemden sonra da insanlığın uzaya olan ilgisinde bir azalma olmamış, özellikle içinde yaşadığımız dünyadaki kaynakların sınırlı olduğunu da iyiden iyiye hissetmemizle uzaya verilen önem de büyük bir ölçüde artmıştır. Örneğin geçtiğimiz günlerde NASA'nın "Perseverance" isimli Rover'i Mars yüzeyine başarılı bir iniş gerçekleştirmiş ve bu gezegende yaşam ve kaynak arayışına başlamıştır. Günümüzde büyük olarak addedebileceğimiz ülkelerin hemen hemen hepsinin bir uzay ajansına sahip olduğunu görüyoruz. Bu kapsamda ülkemizin de gelecekte meydana gelmesi olası yeni uzay yarışlarından geri kalmamak için kendi Uzay Ajansı ve Milli Uzay Programı'nı kamuoyuna duyurması ülke tarihinin önemli kilometre taşlarından biri olacaktır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan geçtiğimiz günlerde Milli Uzay Programı tanıtım toplantısında konuştu. Toplantıda tanıtılan programı hazırlayan kurum

ise 2018 yılında kurulan Türkiye Uzay Ajansı'ydı. Toplantıda ajansın hedefleri kamuoyunu duyurulurken logosu da tanıtıldı.

Türkiye Uzay Ajansı aslen 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile oluşturulmuş bir ajanstır. Türkiye'de uzay ve havacılık konusunda çalışmalar yapmak ve bu alanlarda teknolojiler geliştirme amacı gütmektedir. Günümüz dünyasında büyük ülkelerin her birinin uzay konusunda öyle ya da böyle belli adımlar attığını görüyoruz. Ülkemizin de uzay konusunda böyle adımlar atmaya başlaması oldukça sevindirici. Zira başta asteroid madenciliği olmak üzere gelecekte uzaydan bir şekilde kar edilme olasılığı oldukça yüksek.

Toplantıda ülkemizin Ay'a ulaşma hedefinden bahseden Recep Tayyip Erdoğan "İnşallah Ay'a gidiyoruz. İlk aşamada 2023 yılı sonunda yakın Dünya yörüngesinde ateşleyeceğimiz kendi milli ve özgün hibrit roketimizle Ay'a ulaşarak sert iniş gerçekleştireceğiz. İlk fırlatmayı uluslararası iş birliğiyle gerçekleştireceğiz. Böylece ikinci aşama Ay misyonu için de gerekli bilgileri toplamış olacağız. 2028'de gerçekleştirmeyi planladığımız ikinci aşamada ise aracımızı yakın yörüngeye çıkaracak ilk fırlatmayı bu kez kendi milli roketlerimizle yapmayı ve yumuşak inişi planlıyoruz. Böylece Ay'da bilimsel faaliyetler yapabilen sayılı ülkelerden biri konumuna geleceğiz" dedi. Ay'a gitme he-

definin yanında milli uydu projesi ve dünyada altı ülkenin sahip olduğu bölgesel konumlama ve zamanlama sistemine sahip olacağımızı söyleyen Erdoğan, uzaydaki yetkinliğimizi artırmamızı da hedeflerimiz arasında gösterdi.

TUA'nın 2019 yılından beri başında olan isim olan Serdar Hüseyin Yıldırım ise BBC'ye yaptığı açıklamada 2023 tarihini böyle bir hedef için oldukça agresif gördüğünü söyledi. "2023, bir Ay misyonu için çok agresif bir tarihtir. Ama misyon iyi incelenirse yapacağımız sadece Ay'a erişmektir. Türkiye'de imal edeceğimiz bir uzay aracı, Türkiye'de üretilmiş bir hibrit motor ile Ay'a ulaşmak... Sıfırdan başlıyor olsaydık yine 2023'e yetiştiremezdi" açıklamasında bulunan Yıldırım, bu konuda ilk adımın yerli motorun üretilmesi olduğunu söyledi. Motorun üretilmesinin ardından ikinci adımın uzay aracı, üçüncü adımın ise fırlatma olduğunu söyleyen Yıldırım, her şeyin yolunda gittiği takdirde 2023 yılının sonunda hedeflerin gerçekleştirilmesinin büyük bir olasılık olduğunu söyledi. Ancak bu işlerde her şeyin yolunda gitmeme ihtimali vardır diye de ekledi.

Türkiye Uzay Ajansı'nın hedeflerinin anlatıldığı toplantıda bu kurumun 10 hedefi de açıklandı. Bu hedefler şu şekilde:

- 2023 Yılında (Cumhuriyetin 100. Yılı) milli ve özgün hibrit roketle Ay'a iniş gerçekleştirilecek.

- Yeni nesil uydu geliştirme alanında ticari bir marka ortaya çıkarılacak.
  - Türkiye'ye it bir bölgesel konumlama ve zamanlama sistemi geliştirilecek.
  - Bir uzay limanı kurulacak.
  - Uzay meteorolojisine yatırım yapılarak uzaydaki yetkinlik artırılacak.
  - Uzaydaki nesnelerin takibi daha iyi şekilde yapar hale gelinecek.
  - Uzay konusunda sanayi kümelenmesi ile entegre çalışmalar yürütülecek.
  - ODTÜ ile beraber (yerli ve yabancı yatırımcılarla) bir uzay teknoloji geliştirme bölgesi kurulacak
  - Uzay konusunda bilgili insanlar yetiştirmek için uzay farkındalığı oluşturulacak.
  - Bir Türk vatandaşı uzaya gönderilecek.
- Kadir YILDIRIM

GARA'DAKİ OPERASYON

Türk Silahlı Kuvvetleri 10 Şubat tarihinde Kartal Pençe-2 adlı harekati başlattı. Bu harekat ile bölgede tutulan rehinelere kurtarılmasını hedefliyordu. Harekat yapılan yer olan Gara bölgesi Türkiye'nin Sincar ve Musul'a açılan kapısı olarak yorumlanıyor. Ayrıca Gara Bölgesi'nin önemi BBC'nin haberinde şu şekilde açıklanıyor:

- Bölge Türkiye'nin terör örgütü olarak kabul ettiği grupların yer aldığı Sincar'a açılan kapısı. Sincar'la diğer PKK kontrolündeki bölgeler arasında bağlantı sağlıyor
- Suriye'deki YPG bölgesiyle Irak'taki kampların arasındaki dağlık arazi olduğu için PKK'ya kolay geçiş sağlıyor
- Türkiye'nin demiryolu, karayolu gibi projelerle ticareti artırmayı planladığı Musul'la arasında yer alan bölgede PKK'nın varlığını güçlendirmesi, güvenlik riski yaratıyor
- Ankara ile işbirliği yapan yerel gruplardan PKK'nın yeni üs bölgesi olarak planladığına ve Türkiye sınırına yönelik sızma girişiminde bulunabileceğine dair bilgi alındı.

Milli Savunma Bakanımız Hulusi

si Akar, Irak'ın kuzeyinde bulunan Gara isimli bölgede gerçekleştirilen operasyon sonucunda 13 kişinin cansız bedenine ulaşıldığını açıkladı. Cansız bedenlerine ulaşılan 13 kişiden 12'sinin Türkiye, birinin Irak vatandaşı olduğu açıklandı. Bu kişilerin büyük bir bölümünün çözüm süreci sonrasında PKK tarafından alıkonulan kişilerden olduğu bildirildi. Ayrıca Akar operasyonda barınak, sığınak, mühimmat depoları ve karargahların tahrip edildiğini söyledi, "Kara operasyonunun başlangıcında 3 kahraman personelimiz şehit olmuş, 3 personelimiz de yaralanmıştır" dedi. Akar bu operasyon için askerlere model arazide özel eğitimler verildiğini de ekledi.

Akar yaptığı açıklamada "Yapılan ilk incelemede masum ve silahsız vatandaşlarımızdan birinin omuzundan, diğer 12 vatandaşımızın başlarından vurularak şehit edildikleri tespit edilmiştir" ifadelerini kullandı. Fırat Haber Ajansı'nda (ANF) yayınlanan açıklamada burada hayatını kaybeden kişilerin Türkiye'nin hava saldırısı sonucu hayatlarını kaybettikleri söylendi. Ancak bu açıklamaya Türkiye'den tepki geldi. Malatya Valisi Aydın Baruş bu iddiaların "yalanca ve alçakça bir provokasyon" olduğunu

söyledi. Aynı konuda Milli Savunma Bakanı Akar ve İçişleri Bakanı Soylu'nun yaptıkları açıklamalarda da böyle bir şeyin ihtimal dahiline bile olmadığından bahsedildi. Bu olay bir bombalı saldırı sonucu olmuş olsa hayatını kaybeden kişilerin vücutlarında daha farklı deformasyonlar görüleceği söylendi.

Kimliği açıklanan kişilerin hemen hemen tamamının Türkiye ile PKK arasında gerçekleştirilen çözüm sürecinin sona ermeye başladığı dönem olan Temmuz 2015 ve Eylül 2016 arasındaki dönemde PKK tarafından alıkonulan kişilerden olduğu bildirildi. Bu dönemde alıkonulan kişilerin serbest bırakılması için İnsan Hakları Derneği tarafından 2018 yılında yapılan bazı girişimler bulunsa da bu girişimler sonuçsuz kalmıştı. Gerçekleşen olayın sonucunda ülkemizin bu kişileri kurtarmak için herhangi bir çaba göstermediği konusunda iddialar ortaya atılmış olsa da İçişleri Bakanı Soylu bu iddiaların gerçek olmadığını, bakan yardımcısının ailelerle son 1 yıl içerisinde 5 kez görüştüğünü söyledi.

Takvimler 2018'in Haziran ayını gösterdiğinde ANF, Astsubay Semih Özbey, Polis memuru Sedat Yabalak, Er Sedat Sorgun, Müslüm Altuntaş, Adil Kavaklı, Süleyman Sungur ve Uzman Çavuşlar Hüseyin Sarı, Ümit Gıcır ve Mevlüt Kahveci'nin sesli ve görüntülü mesajlarını yayımlamıştı. Bu isimler Gara'da cansız bedenlerine ulaşılan isimler arasında bulunuyor.

Ayrıca cansız bedenine ulaşılan iki sivil hakkında pek fazla bilgi bulunmuyor. İki sivil hakkında ortaya birçok iddia atılsa da bu iddiaların altı doldurulamadı.

Kadir YILDIRIM

5 YIL ARADAN SONRA TÜRKİYE-YUNANİSTAN İSTİKŞAFİ GÖRÜŞMELERİ YENİDEN BAŞLADI

5 yıl aradan sonra Türkiye ve Yunanistan istikşafi görüşmelere yeniden başladı. Türkiye ve Yunanistan, Doğu Akdeniz sorunundan doğan kıta sahanlığı konusundaki anlaşmazlıklar sebebi ile 2020 yılında çok defa karşı karşıya gelmişti. Yaşanan gerilim ortamının bir sonucu olarak navtex krizi ortaya çıkmıştı.

Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanları sorunundan dolayı Yunanistan ve Türkiye arasındaki gerilim büyümüşü. Türkiye ve Yunanistan eşit olarak 6 mil karasuları genişliğine sahipken Yunanistan'ın, 1982 Uluslararası Deniz Hukuku Sözleşmesi gereğince karasularını 12 mile kadar çıkarma hakkına sahip olduğunu savunması, Türkiye'nin bunu açık bir savaş tehdidi olarak görmesi, 1923 Lozan Antlaşması ve 1947 Paris Antlaşması gereği Doğu Ege adalarının silahsızlandırılmasına rağmen bu adaların Yunanistan tarafından tekrar silahlandırılması gibi problemler, Türkiye ve Yunanistan arasındaki gerilimin her geçen gün daha da artmasına neden olmuştur.

Türkiye ve Yunanistan arasında gerçekleşen ilk istikşafi görüşme, 2002 yılında Ege'deki problemleri çözmek amacı ile Ankara'da yapılmış, son görüşme

ise 2016 yılında Atina'da gerçekleşmişti. Yaşanan anlaşmazlıklar sebebi ile 5 yıldır devamı gelmeyen görüşmeler tekrar başladı.

5 yılın ardından İstanbul'da gerçekleşen görüşme Dolmabahçe Çalışma Ofisi'nde yapıldı. Görüşmelere Türkiye'yi temsilen; Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Dışişleri Bakan Yardımcısı Sedat Önal, Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İşler- Denizcilik- Havacılık- Hudut Genel Müdürü Büyükelçi Çağatay Erçiyes ve Denizcilik-Havacılık- Hudut Genel Yardımcısı Barış Kalkavan katıldı. Görüşmelere Yunanistan'ı temsilen ise; Emekli Büyükelçi Pavlos Apostolidis, Dışişleri Bakanlığı Genel Müdürü Aleksandros Kuyu ve Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri'nin Özel Kalem Müdürü İfigeniya Kanara katıldı.

İbrahim Kalın'ın görüşmelere katılması Yunanistan tarafı için beklenmedikti. İbrahim Kalın'ın görüşmelere katılması, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ikili ilişkilerin olumlu yönde ilerlemesi taraftarı olduğuna işaret etmiştir. İbrahim Kalın, görüşmeler sonrası sosyal medya hesaplarından yaptığı açıklamada: "Türkiye ile Yunanistan arasında dört buçuk

yıldır yapılmayan istikşafi görüşmeler bugün İstanbul'da başladı. Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde Ege dahil tüm sorunların çözümü mümkündür ve bunun için irademiz tamdır. Bölgesel barış ve istikrar herkesin menfaatindedir" sözlerine yer verdi.

Türkiye, yapılan görüşmelerde iki ülke arasındaki sorunların tümünü ele almak isterken Yunanistan, kıta sahanlığı sorununun üzerinde durdu. Türkiye, sorunları çözmek amacıyla hareket ederken, Yunanistan tarafından tam tersi bir tavır gördü. Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, yapılan görüşmelerin sorunlara çözüm bulmaktan ziyade tartışma olduğunu aktardı.

Yapılan görüşmeler neticesinde, Dolmabahçe'de başlayan istikşafi görüşmelerin devam etmesi ve bir sonraki görüşme yerinin Atina olması kararı alındı. Bir sonraki görüşme için Yunanistan tarafının medyaya yansıttığı 25 Mart tarihi, 1821 yılında Yunanistan'da Osmanlı İmparatorluğu'na karşı başlayan ayaklanmanın yıldönümüne ve Avrupa Birliği Zirvesine denk gelmektedir.

Helin TOĞAY

İRAN'DA DENGELER DEĞİŞİYOR MU?

Orta Doğu bölgesinde mevcut olan enerji kaynakları ışığında bölgesel ve küresel güçlerin satranç masasına oturduğu önemli alanlar arasında yer almıştır. Tarih boyunca devletler enerji birikimi açısından zengin konumda yer alan ülkeler üzerinde güç mücadelesi yarışına girmiştir. Batılı Devletler emperyalist çizgi doğrultusunda ülkeleri kendi egemenliği altına alarak, bölgede bulunan doğal kaynaklar üzerinden ekonomik gelir elde etme amacını tasarlama yoluna gitmiştir. Bu süreçte egemenlik sahasında yer alan devletlere çıkarlarını uygulatabilmek için; siyasal ve toplumsal dönüşüme mahkum etmişlerdir. Enerjiye duyulan talebin ve tüketimin gelecekte ihtiyaçlar doğrultusunda artması akabinde enerjinin tükenme oranına doğru yaklaşması uluslararası sistemde mevcut olan denklemlerin değişmesini sağlamıştır.

İran'ın coğrafi konumu açısından; Avrasya Kıtası, Kuzey Avrasya'yı Bara Körfezi ve Hint Okyanusuna bağlayan çember içinde yer almıştır. İran toprakları Doğu ve Batı ekseninde ticaret yollarına açılan kapının anahtarını elinde tutmuştur. İran'ın jeopolitik konumu, petrol rezervleri 147 varil olmakta ve doğal gaz rezervleri 33 trilyon metreküp olarak topraklarında

barındırmıştır. İran'ın sahip olduğu doğal kaynaklar ışığında kimliklerin birleşimi ve nükleer silah sahibi olmasıyla güvenlik çemberini tasarlama yoluna gitmiştir.

2019 yılında Ruhani'nin Huzistan bölgesinde 2 bin 400 kilometrelik sahada varillik petrol rezervinin keşfedildiğini kamuoyuna duyurmuştur. Petrol rezervlerinin keşfedilmesi ardından İran'ın kara kutusu olarak tanımlanan Kasım Süleymani ve Nükleer Fizikçi Muhsin Fahrizade'nin suikastları sistemde yankı bulmaktadır. Batılı Devletler ve Orta Doğu Devletleri İran'ın uluslararası sistemde dengeye oturmasını istemedikleri ve İran'ı kendilerine karşı tehdit olarak algılamakla birlikte sistem dışı edebilmelerinin planlarını tasarlamaktadır. Kasım Süleymani İran'ın kara kutusu olmakta ve dış politikanın gerçekleşmesi yönünde etkin konumda yer almıştır. Kasım Süleymani ABD tarafından Bağdat'ta suikasta uğramaktadır. ABD geçmişte Bağdat'ta ABD elçiliğine yapılan İranlı grupların saldırılarına yönelik emir veren kişi olduğunu akabinde diplomat ve askeri personellerine karşı bir saldırının yapılmasını önlemek amaçlı öldürülmesinin emrini verdiğini söylemiştir. ABD, İran'ın nükleer

fizikçilerinin ve Kasım Süleymani'nin suikastı devletin dış politikada nükleer faaliyetlerine devam etmesi amacıyla gerçekleşmiştir. ABD, İran'ın güvenlikleştirme çabasını engellemeye çalışarak kendi istediği sistemi devlet mekanizmasına entegre etme çalışmaları günümüzde devam etmektedir.

İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Said Hatipzade, nükleer anlaşmaya taraf ülkelerin taahhütlerini yerine getirmemeleri ve anlaşmaya dönmemeleri halinde, Tahran'ın Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşması'nın (NPT) ek protokollerini uygulamayı durduracağını söyledi. İran Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Said Hatipzade, haftalık basın toplantısında konuştu. Hatipzade, nükleer anlaşmaya muhatap ülkelerin anlaşmadaki taahhütlerini yerine getirmemeleri halinde Tahran'ın NPT kapsamında uyguladığı ek protokolleri durduracağını söyledi. Alınan kararın NPT'den ayrılmak olmadığını ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu ile işbirliklerine devam edeceklerini belirten Hatipzade, "İran'ın nükleer faaliyetler konusundaki görüşü değişmedi. Biz hala nükleer silahların yayılmasını önleme anlaşması NPT'ye üyeyiz. Ajansla işbirliğine devam edeceğiz. Elbette Ajans üye ülkelere ait bilgilerin saklanması ve korunmasından sorumludur" ifadesini kullandı. İran Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif ise, ABD'nin uyguladığı tüm yaptırımları kaldırmaması halinde 21 Şubat tarihinde NPT ek protokollerinden ayrılacaklarını açıklamıştı.

Şehnaz TEKBAŞ

BERLİN VE WASHINGTON ARASINDA KAMUOYUNA YANSIYAN GAZ PAZARLIĞI BELGELERİ SU YÜZÜNE ÇIKTI

Berlin'in, ABD'nin "Kuzey Akım 2" boru hattı projesi yüzünden Alman firmalara yaptırım kararından vazgeçmesi karşılığında, Washington yönetimine ABD'nin sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatını kolaylaştırmak için yaklaşık 1 milyar dolar yatırım yapma vaadiyle ilgili pazarlığın belgeleri yayımlandı.

Almanya'daki "Çevre Eylem" lobi grubu, Alman Federal Maliye Bakanı Olaf Scholz'un, eski Amerika Maliye Bakanı Steven Mnuchin'e Alman hükümetinin, Washington'un yaptırımları kaldırması halinde ABD'nin sıvılaştırılmış gaz ithalatını kolaylaştırmak için Almanya'da iki özel limanın inşasını üstlenmeye hazır olduğunu ve bunun için 1 milyar euro finansman sağlamayı garanti ettiğine dair Ağustos ayında kaleme aldığı mektubu yayımladı.

Alman Çevreci lobi grubu, mektubu skandal ve kirli pazarlık olarak nitelendirdi. Sakıncalı buldukları hidrolik kırılmayla elde edilen sıvı doğal gazın ithalatını teşvik ettiği için Scholz'u eleştirdi. ABD, Almanya'nın ve diğer Batılı ülkelerin

Rusya'dan Kuzey Akım 2 boru hattı vasıtasıyla doğal gaz alımına karşı çıkarken, bunun yerine kendi ürettiği sıvılaştırılmış gazı Avrupalıların almasını istiyor. Rusya doğal gazını Avrupa'ya taşınması planlanan projenin yüzde 94'ü tamamlanmış durumda. ABD'de yeni Başkan Joe Biden'ın önceki yönetimin projeye yönelik baskı politikasını sürdürmesi bekleniyor. Rusya ve Almanya, Kuzey Akım 2'nin siyasi değil ekonomik esaslara dayalı bir proje olduğu görüşünde.

Projede toplam 2 bin 300 kilometre uzunluğunda olacak Kuzey Akım 2 doğal gaz boru hattının inşaatı ABD'nin "yaptırım tehditlerinin" ardından Aralık 2019'da durdurulmuştu. Kuzey Akım 2 projesinin yürütücü firması Nord Stream 2 AG'den 24 Ocak'ta yapılan açıklamada, ABD Hazine Bakanlığı tarafından yaptırım listesine alınan Fortuna adlı boru döşeme gemisinin Danimarka sularında Kuzey Akım 2 inşasına tekrar başladığı bildirildi. Maliyetinin, toplam 10 milyar doları bulması beklenen boru hattının kalan son 148 kilometresi Baltık Denizi boyunca döşendi ancak siyasi baskı gibi zorluklar nedeniyle askıya alınma veya iptal edilme riskleri nedeniyle projenin geleceğine dair soru işaretleri bulunuyor. Projenin ortakları arasında proje sahibi Gazprom'un yanı sıra Shell, OMV, Engie, Uniper ve Wintershall gibi şirketler yer alıyor.

Şehnaz TEKBAŞ

XXI. YÜZYILDA SİYASAL İSTİKRARSIZLIK SÜRECİNİN BİR ÖRNEĞİ OLARAK MYANMAR

Orta Doğu bölgesinde mevcut olan enerji kaynakları ışığında bölgesel ve küresel güçlerin satranç masasına oturduğu önemli alanlar arasında yer almıştır. Tarih boyunca devletler enerji birikimi açısından zengin konumda yer alan ülkeler üzerinde güç mücadelesi yarışına girmiştir. Batılı Devletler emperyalist çizgi doğrultusunda ülkeleri kendi egemenliği altına alarak, bölgede bulunan doğal kaynaklar üzerinden ekonomik gelir elde etme amacını tasarlama yoluna gitmiştir. Bu süreçte egemenlik sahasında yer alan devletlere çıkarlarını uygulatabilmek için; siyasal ve toplumsal dönüşüme mahkum etmişlerdir. Enerjiye duyulan talebin ve tüketimin gelecekte ihtiyaçlar doğrultusunda artması akabinde enerjinin tükenme oranına doğru yaklaşması uluslararası sistemde mevcut olan denklemlerin değişmesini sağlamıştır.

İrân'ın coğrafi konumu açısından; Avrasya Kitası, Kuzey Avrasya'yı Bara Körfezi ve Hint Okyanusuna bağlayan çember içinde yer almıştır. İrân toprakları Doğu ve Batı ekseninde ticaret yollarına açılan kapının anahtarını elinde tutmuştur. İrân'ın jeopolitik konumu, petrol rezervleri 147 varil olmakta ve doğal gaz rezervleri 33 trilyon metreküp olarak topraklarında

barındırmıştır. İrân'ın sahip olduğu doğal kaynaklar ışığında kimliklerin birleşimi ve nükleer silah sahibi olmasıyla güvenlik çemberini tasarlama yoluna gitmiştir.

2019 yılında Ruhani'nin Huzistan bölgesinde 2 bin 400 kilometrelik sahada varillik petrol rezervinin keşfedildiğini kamuoyuna duyurmuştur. Petrol rezervlerinin keşfedilmesi ardından İrân'ın kara kutusu olarak tanımlanan Kasım Süleymani ve Nükleer Fizikçi Muhsin Fahrizade'nin suikastları sistemde yankı bulmaktadır. Batılı Devletler ve Orta Doğu Devletleri İrân'ın uluslararası sistemde dengeye oturmasını istemedikleri ve İrân'ı kendilerine karşı tehdit olarak algılamakla birlikte sistem dışı edebilmelerinin planlarını tasarlamaktadır. Kasım Süleymani İrân'ın kara kutusu olmakta ve dış politikanın gerçekleşmesi yönünde etkin konumda yer almıştır. Kasım Süleymani ABD tarafından Bağdat'ta suikasta uğramaktadır. ABD geçmişte Bağdat'ta ABD elçiliğine yapılan İrânlı grupların saldırılarına yönelik emir veren kişi olduğunu akabinde diplomat ve askeri personellerine karşı bir saldırının yapılmasını önlemek amaçlı öldürülmesinin emrini verdiğini söylemiştir. ABD, İrân'ın nükleer

fizikçilerinin ve Kasım Süleymani'nin suikastı devletin dış politikada nükleer faaliyetlerine devam etmesi amacıyla gerçekleşmiştir. ABD, İrân'ın güvenlikleştirme çabasını engellemeye çalışarak kendi istediği sistemi devlet mekanizmasına entegre etme çalışmaları günümüzde devam etmektedir.

İrân Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Said Hatipzade, nükleer anlaşmaya taraf ülkelerin taahhütlerini yerine getirmemeleri ve anlaşmaya dönmemeleri halinde, Tahran'ın Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşması'nın (NPT) ek protokollerini uygulamayı durduracağını söyledi. İrân Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Said Hatipzade, haftalık basın toplantısında konuştu. Hatipzade, nükleer anlaşmaya muhatap ülkelerin anlaşmadaki taahhütlerini yerine getirmemeleri halinde Tahran'ın NPT kapsamında uyguladığı ek protokolleri durduracağını söyledi. Alınan kararın NPT'den ayrılmak olmadığını ve Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu ile işbirliklerine devam edeceklerini belirten Hatipzade, "İrân'ın nükleer faaliyetler konusundaki görüşü değişmedi. Biz hala nükleer silahların yayılmasını önleme anlaşması NPT'ye üyeyiz. Ajansla işbirliğine devam edeceğiz. Elbette Ajans üye ülkelere ait bilgilerin sakl-

ERMENİSTAN'DA DARBE GİRİŞİMİ

Ermenistan ordusu Başbakan Nikol Paşinyan ve hükümetin istifasını talep etti. Ermenistan Genelkurmay Başkanı Onik Gasparyan ve üst düzey komutanlar, Başbakan Nikol Paşinyan'ı istifaya çağırarak bir bildiri yayımladı. Ermenistan'daki yerel basında çıkan haberlere göre, Genelkurmay Başkanı dahil tüm üst düzey komutanlar, Paşinyan'ın istifası için bildiri imzaladı.

Halkın sivil gücünün korunmasının şu anda en önemli konu olduğunun altını çizen Paşinyan, yaşananları 'askeri darbe girişimi' olarak isimlendirdi. Paşinyan yaptığı ilk açıklamada, 'ülkede darbe girişimi var' açıklamasında bulunarak, destekçilerinin başkent Erivanda toplanması için çağrı yaptı.

Paşinyan, Ermenistan ordusunun kendisine yönelik istifa çağrısının ardından Facebook üzerinden yaptığı canlı yayında konuştu. "Devrimi savunmamız gerekiyor. Çok zor bir durumdayız. Genelkurmay Başkanı'nu görevden alma kararı aldım. Şimdi en önemli görev, sivillerin ve halkın iktidarını korumaktır." dedi. Paşinyan,

darbe girişimine karşı tüm destekçilerini sokağa çıkmaya davet etti. Paşinyan, Ermenistan Genelkurmay Başkanı Gasparyan'ı görevden aldı: Bildirinin arkasından da Ermenistan Genelkurmay Başkanı Onik Gasparyan'ı görevinden aldı.

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, orduya karşı taraftarlarına destek çağrısında bulundu. Ardından Paşinyan, Parlamento binasının önünde toplanan destekçilerinin yanına giderek, "Ben halkım için mücadele ediyorum. Polis halkın güvenliğini sağlayacak" açıklamasını yaptı. "Ordu görevini yapsın, Ermenistan sınırlarını korusun. Ermeni halkı askeri darbeye izin vermeyecek" dedi. Ermenistan Genelkurmay Başkanlığı ise "Paşinyan'a istifa çağrısı hakkındaki pozisyonumuzu teyit ediyoruz. İstifa çağrısı bir baskı neticesinde yapılmamıştır" açıklamasında bulundu. Konuşmasında, destekçilerini sokağa çağırarak Paşinyan, "hepinizi Cumhuriyet Meydanı'na ne yapacağımız hakkında konuşmaya, bir dizi acil meseleyi ele almaya davet ediyorum" dedi. Paşinyan, "Her şeyden önce, barışçıl bir sivil

meclisin katılımcısı olarak Cumhuriyet Meydanı'nda sükunet çağrısı yapmak istiyorum kesin ve sert bir eylemde bulunmak istemiyorum" ifadesini kullandı.

Aynı zamanda, Ermenistan Başbakanı Paşinyan'ın istifasını isteyen göstericiler de hükümet binasına ilerledi. Muhalefetin önemli siyasi figürlerinden eski başbakan ve eski savunma bakanı Vazgen Manukyan taraftarları ise Savunma Bakanlığı önünde toplanarak, ordunun istifa çağrısına destekte bulundu. Ermenistan'da muhalif partilerinde, parlamentonun olağanüstü toplantı yapabilmesi için imza topladığı açıklandı. Muhalefete görüşme çağrısı: Ermenistan Başbakanı Paşinyan, muhalefeti protestolardan vazgeçip bu siyasi krizi görüşmeye çağırdı. Ermenistan'daki darbe girişimine Türkiye'den ilk açıklama: Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Türkiye'nin Ermenistan'daki darbe girişimini şiddetle kınadığını belirterek, "Biz dünyanın neresinde olursa olsun darbe ya da darbe girişimlerine karşıyız" dedi.

Dilara ÇETİN

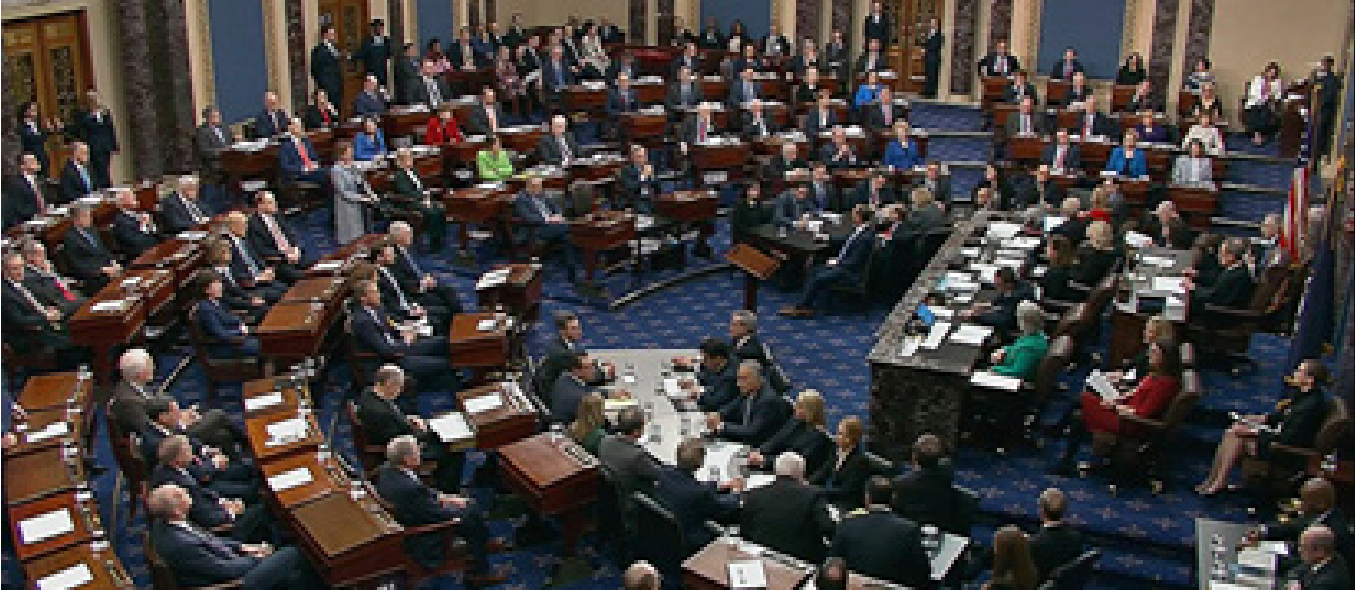
TRUMP'IN AZİL YARGILAMA SÜRECİ

Azil yargılama davaları, kişinin görevden alınması yahut uzaklaştırılması yoluyla gerçekleştirilmektedir. ABD'nin kırk beşinci başkanı olarak Trump, tekrarlanan azil yargılama süreçleri ile 1868 yılında Andrew Johnson ve 1998 senesinde Bill Clinton'dan sonra iki kez üst üste azil soruşturma geçirmesi sebebiyle Amerikan siyasal tarihine geçmiştir.

azil davada yargılanması Cumhuriyetçiler tarafından anayasaya aykırı olarak değerlendirilmiştir.

Azil yargılama sonucunda Trump'ın yargılanması birçok hakkından mahrum kalması anlamına gelmekle birlikte, gelecek seçimde aday olamayacak olma ihtimali en ağır yaptırım unsurudur. Azil

lendirilmiştir. Trump'ın ilk azil davası kapsamında Ukrayna ile Joe Biden aleyhtarlığında iş birliği yaparak ulusal menfaatlere hasar verecek şekilde politika takip etmesi neden olarak belirtilmiştir. İkinci olarak ise kongre binasında Biden zaferine karşı vuku bulan baskının ve baskın sonucunda beş kişinin hayatını kaybetmesinin tetikleyicisi olması sebebi-

Uluslararası sistemin büyük güçlerinden birisi olarak ABD'nin, gerek sınırları içerisinde gerek de dünyanın çeşitli bölgelerinde demokrasi ve insan hakları dağıtımını gerçekleştirme çabasını bilinen bir söylem olarak zihinlere yerleştirmesi, dünya kamuoyu dikkatinin azil soruşturma sürecine yönelmesine kaynaklık etmiştir. Trump'ın azil yargılamasının gerekçesi olarak, yakın tarihte kongre binasına yapılan saldırıda isyana teşvik etmesi ileri sürülmüştür. ABD'de cumhuriyetçiler ve demokratlar olarak karşı iki kutbu temsil eden siyasi gruplardan demokratlar, dava sürecinde, kongre binasında meydana gelen protestolar haricinde Trump'ın ayaklanma için kışkırtmaya sevk ettiğine dair farklı verileri de kullanmışlardır. Trump taraftarları ise, Trump'ın ifade özgürlüğü hakkı ile hareket ettiğini belirterek suçlamaları reddetmişlerdir. Tüm bunlarla birlikte, eski bir devlet başkanının

yargılama için senatonun üçte iki çoğunluğunun Trump'ın azli için oy kullanması gerekmektedir. Gerçekleştirilen oylama sonucunda çoğunluk sağlamamasından ötürü Trump yargılanmamıştır. Ancak demokratlara göre Trump'ın azil dava sürecinde baş aktör olarak yer alması dahi Trump için utanç unsuru olarak değer-

yle suçlanan Trump, yeniden azlinin istenmesine yönelik bir yargılama sürecinden geçirilmiştir. Dolayısıyla Trump, ABD tarihine iki defa azil yargılama sürecinden geçen ilk başkan olarak geçmiştir. Tuğçe TAŞ

Yayın : Doç. Dr. Fahri ERENEL
Danışmanları : Öğr. Gör. Şule KILIÇARSLAN
Editörler : Arş. Gör. Ahmet GEDİK,
 Muhsin Emre ÇALIŞKAN, Kadir YILDIRIM,
Grafik Tasarım : Öğr. Gör. Nevin ERYILMAZ
Muhabirler : Şehnaz TEKBAŞ, Dilara ÇETİN
 Emir TÜRK, Helin TOĞAY, Tuğçe TAŞ
E Posta : guvsam@istinye.edu.tr
Instagram : isuguvsam
Twitter : @isuguvsam
Web : guvsam.istinye.edu.tr
Adres : GÜVSAM, İstinye Üniversitesi Topkapı Kampüsü
 Maltepe Mah. Edirne Çırpıcı Yolu No: 9
 Zeytinburnu/İstanbul
Tel : 0850 283 60 00